

KARAVAN

THEATER WAAR JE HART VAN GAAT ZWETEN

In *Woyzeck*, een waanopera gaan twee van de meest eigenzinnige muziektheatergezelschappen van Nederland de strijd met elkaar aan: de operazangeressen van Sibersee (voorheen Vocaallab) en de mannen van Project Wildeman. Ja, ze zijn ook dit jaar op de festivals te vinden: Milan Mes, Maarten Vinkenoog, Robin Block en Sven Hamerpagt. Sinds ze in 2009 de Jur Naessens Muziekprijs voor meest innovatieve nieuwe muziekact wonnen beter bekend als Project Wildeman.

DOOR HENRI DROST

Hun voorstelling *Wij* was vorig jaar een hit op zowel Oerol als het Over het IJ Festival in Amsterdam. Als moderne sjamanen bestormden de vier mannen in een explosie van muziek, klank en ritme het podium. Woeste rondedansen, krankzinnige stemrupties en verrassend subtiele poëzie smolten samen tot, ja, tot wat eigenlijk? Een ritueel? Een strijd op leven en dood tussen mens en machine, zonder duidelijke overwinnaar? Of een absurdistische oorlogsverklaring aan het standaard muziektheater? Pers en publiek kwamen in elk geval superlatieven tekort. 'Je hart ging er zowat van zweten,' aldus een Oerol-bezoeker.

Voor *Wij* maakte Project Wildeman gebruik van zelfgemaakte instrumenten, op zoek naar manieren om klank aan beweging te linken. Staalplaten van de NDSM-werf en zo'n beetje alles wat maar bruikbaar was van de Gamma werd ingezet en elk nieuw instrument zorgde voor een nieuw stuk. Het resultaat klonk alsof Tom Waits de Kift ontmoet in een LSD-trip van Spinvis.

FATALE AFLOOP

Voor *Woyzeck*, een waanopera rekt Project Wildeman samen met Silbersee het klankpallet nog verder op. Niet door nog gekkere instrumenten te bouwen, maar

door samen te werken met de klassiek geschoolde operazangeressen van Silbersee. 'Civilisatie botst op oerdrift,' zeggen ze zelf, 'pulserende mannenlijven raken verstrikt in lyrische melodieën. Een muzikale clash met fatale afloop.'

Gelukkig is Silbersee wel wat gewend door projecten met Slagwerk Den Haag, Kaleidoskop Berlin, Ensemble Klang, Zapp 4, Asko|Schönberg, het Nieuw Ensemble, De Nationale Opera en het Calefax Rietkwintet. Van renaissance tot hiphop, barok, hedendaagse avant-garde of rock, niets is onmogelijk. In *Monteverdi* sloten opera en breakdance een wonderlijk huwelijk; samen met regisseur Guy Cassiers werd Shakespeares *Macbeth* tot op het bot ontleed en in een 1-minuut-opera over Willem Holleeder van Michel van der Aa maakte heel *De wereld draait door*-kijkend Nederland kennis met het ensemble. Zelfs Claude Viviers *Kopernikus* schrok de jonge zangers niet af en tijdens het komende Holland Festival speelt Silbersee een grote rol in *Laika* van componist Martijn Padding en librettist P.F. Thomése. Voor *Woyzeck* droeg artistiek leider Romain Bischoff de verhaalstof aan.

CRIME PASSIONEL

Met *Wij* verklaarde Project Wildeman de oorlog aan het individu. Als reactie op

de maar al te vaak als gegeven aangenomen individualisering onderzocht die voorstelling hoe groepsvorming werkt. Wanneer hoor je erbij? Wanneer voel je je buitengesloten? Vragen die in extreme vorm terugkeren in het laatste – onvoltooide – toneelstuk van Georg Büchner. De onbeduidende soldaat *Woyzeck* is slachtoffer van de pesterijen van zijn meerderen en zit gevangen in zijn liefde voor Marie, die hij niet kan onderhouden van zijn magere soldij. Ook bij haar voelt *Woyzeck* zich vooral buitengesloten. En wie is die vreemde man over wie zij het steeds vaker heeft?

Als proefkonijn onderwerpt hij zich aan wrede medische experimenten, waardoor zijn laatste restje menselijkheid verdwijnt. *Woyzeck* verliest meer en meer de greep op de realiteit. Overspel en waanzin voeren vervolgens onontkoombaar en in een moordend tempo naar een van de beroemdste *crimes passionels* uit de toneel- en operageschiedenis. Dat wist niet alleen Alban Berg al, ook Tom Waits en Robert Wilson maakten een voorstelling rond *Woyzeck* die vele malen beroemder is dan het aantal mensen dat er ooit bij aanwezig kon zijn.

Voor deze waanopera wordt niet alleen gebruik gemaakt van Büchners toneelstuk, maar ook van het ware verhaal van Johann Christian *Woyzeck*, de pruikenmaker uit Leipzig die in 1821 de vrouw met wie hij samenwoonde vermoordde. De strop was zijn deel. Reken maar dat het publiek dat gaat voelen in deze voorstelling.

Woyzeck, een waanopera door Silbersee en Project Wildeman

30 mei t/m 9 juni, Festival Karavaan Heilo; 12 t/m 21 juni, Oerol Terschelling; 3 t/m 13 juli, Over het IJ Festival Amsterdam

www.projectwildeman.nl
www.silbersee.nl

www.karavaan.nl / www.oerol.nl
www.overhetij.nl